

P8) Η ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΤΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΠΛΗΡΩΜΩΝ

Η εποπτεία των συστημάτων πληρωμών, συμψηφισμού και διακανονισμού ανήκει στις κεντρικές τράπεζες της Ε.Ε. Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) εξέδωσε την 21/6/2000 Ανακοίνωση για το ρόλο του Ευρωσυστήματος στο πεδίο της εποπτείας των συστημάτων πληρωμών. Παραθέτουμε τα κύρια σημεία του σημαντικού αυτού κειμένου.

P8 α) Οι σκοποί της εποπτείας και ο ρόλος του Ευρωσυστήματος

Η εποπτεία των συστημάτων πληρωμών αποτελεί μία ουσιώδη δραστηριότητα των κεντρικών τραπεζών οι οποίες στοχεύουν στην ομαλή λειτουργία όλων των συστημάτων πληρωμών, συμψηφισμών και διακανονισμών για μία σειρά από τους κατωτέρους λόγους:

- Οι κεντρικές τράπεζες οφείλουν να εξασφαλίζουν τη σταθερότητα των συστημάτων πληρωμών και να επαγρυπνούν για την αποτροπή του συστημικού κινδύνου. Μία κακή λειτουργία των συστημάτων πληρωμών μπορεί να οδηγήσει σε αποσταθεροποίηση των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων και των αγορών. Κάθε ημέρα, στη ζώνη του ευρώ, η συνολική αξία των πληρωμών που διεκπεραιώνονται μέσω των συστημάτων μεγάλων ποσών ανέρχεται σε 1,5 δισεκ. ευρώ, δηλαδή ένα ποσό ίσο με το 25% του ετήσιου ΑΕΠ της ευρωζώνης. Μία δυσλειτουργία των συστημάτων αυτών μπορεί να έχει αρνητικές συνέπειες στις χρηματοοικονομικές αγορές. Με τις νέες τεχνολογίες, προβλήματα που αναφύονται σε ένα μέρος της αγοράς μπορούν ταχύτατα να διαχέονται σε όλο το χρηματοπιστωτικό τομέα και να θέσουν όλο το σύστημα σε κίνδυνο. Μπορούν επίσης να δημιουργήσουν σημαντικά προβλήματα στην πραγματική οικονομία.

- Οι κεντρικές τράπεζες ενδιαφέρονται για την αποτελεσματικότητα των συστημάτων πληρωμών που αποτελεί ένα συμπληρωματικό σκοπό της συστημικής σταθερότητας.

- Οι κεντρικές τράπεζες οφείλουν να διασφαλίζουν την ασφάλεια των μέσων πληρωμών που χρησιμοποιούνται από το κοινό.

- Επειδή τα συστήματα πληρωμών αποτελούν ένα ουσιώδες όχημα για την εφαρμογή της νομισματικής πολιτικής, η εποπτεία στοχεύει στη διασφάλιση του διαύλου μετάδοσης της νομισματικής πολιτικής.

Συμπερασματικά, εφόσον η εποπτεία των συστημάτων πληρωμών είναι μία από τις κύριες δραστηριότητες των κεντρικών τραπεζών και του Ευρωσυστήματος, συνδέεται άμεσα με τις άλλες κύριες δραστηριότητες, δηλαδή τον καθορισμό και την εφαρμογή της νομισματικής πολιτικής για την εξασφάλιση της σταθερότητας των τιμών και του χρηματοπιστωτικού συστήματος και τη διατήρηση της σταθερότητας του ευρωνομίσματος και της εμπιστοσύνης του κοινού προς αυτό. Για την επίτευξη των ανωτέρω στόχων οι κεντρικές τράπεζες ασκούν αποτελεσματική εποπτεία των συστημάτων πληρωμών ενώ σε πολλές περιπτώσεις διαχειρίζονται οι ίδιες τα συστήματα πληρωμών.

P8 β) Η νομική βάση της εποπτείας

Στο άρθρο 105(2) της Συνθήκης για την Ε.Ε. μεταξύ των βασικών καθηκόντων του ΕΣΚΤ αναφέρεται και η προώθηση της ομαλής λειτουργίας των συστημάτων πληρωμών. Το άρθρο 22 του Καταστατικού του ΕΣΚΤ και της ΕΚΤ αναφέρει ότι "η ΕΚΤ και οι εθνικές κεντρικές τράπεζες μπορούν να παρέχουν διευκολύνσεις και η ΕΚΤ να εκδίδει κανονισμούς για να διασφαλίζουν αποτελεσματικά και υγιή συστήματα πληρωμών εντός της Ε.Ε. και στις συναλλαγές της Ε.Ε. με άλλες χώρες". Το άρθρο 22 είναι σαφέστατο σε δύο σημεία: τη δυνατότητα του Ευρωσυστήματος να έχει ένα λειτουργικό ρόλο και τη δυνατότητα της ΕΚΤ να εκδίδει κανονισμούς στο πεδίο των συστημάτων πληρωμών. Με τον όρο "διευκολύνσεις" νοείται α) οι διακανονισμοί γίνονται σε χρήμα κεντρικής τράπεζας β) οι εθνικές κεντρικές τράπεζες μπορούν να παρέχουν ενδοημερήσιες πιστώσεις ή στην περίπτωση του Ευρωσυστήματος και πιστώσεις μίας ημέρας έναντι ενεχύρου γ) οι εθνΚΤ μπορούν να λειτουργούν οι ίδιες συστήματα πληρωμών, όπως είναι το σύστημα TARGET ή άλλα συστήματα καθαρού διακανονισμού μεγάλων ποσών ή σε εξαιρετικές περιπτώσεις συστήματα διακανονισμού λιανικών πληρωμών.

P8γ) Εποπτεία δραστηριοτήτων και κατανομή αρμοδιοτήτων εντός του Ευρωσυστήματος

P8γ α) Ο εποπτικός ρόλος του Ευρωσυστήματος

Ο εποπτικός ρόλος του Ευρωσυστήματος καλύπτει τα συστήματα πληρωμών και διακανονισμού που επεξεργάζονται εντολές σε ευρώ. Όσον αφορά το σύστημα TARGET που διαχειρίζεται το ΕΣΚΤ ισχύουν και για αυτό τα ελάχιστα πρότυπα που ισχύουν και για τα συστήματα που λειτουργούν με ευθύνη των πιστωτικών ιδρυμάτων ή ιδιωτικών επιχειρήσεων. Εντός του Ευρωσυστήματος οι εποπτικές δραστηριότητες ασκούνται με τον ακόλουθο τρόπο:

P8γ α1) το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ καθορίζει τους σκοπούς και τις βασικές αρχές μιας κοινής πολιτικής στις περιπτώσεις όπου η λειτουργία των συστημάτων πληρωμών μπορεί να επηρεάσει: α) την εφαρμογή της νομισματικής πολιτικής β) τη συστημική σταθερότητα γ) την καθιέρωση κανόνων καλής συμπεριφοράς μεταξύ των παραγόντων της αγοράς δ) τις διασυνοριακές πληρωμές εντός της Ε.Ε. και με τρίτες χώρες.

Ένα ικανοποιητικό επίπεδο συνεργασίας υπάρχει μεταξύ της ΕΚΤ και των εθνικών κεντρικών τραπεζών (ΕθνΚΤ). Το άρθρο 105(4) της Συνθήκης και το άρθρο 4 του Καταστατικού ορίζει ότι η ΕΚΤ υποβάλλει τη γνώμη της για κάθε διάταξη που έχει σχέση με τις αρμοδιότητές της. Αυτό περιλαμβάνει και τους εθνικούς κανόνες και κανονισμούς στο πεδίο των συστημάτων πληρωμών και ιδιαίτερα στα συστήματα διακανονισμού μεγάλων ποσών σε ευρώ. Στα υπόλοιπα θέματα ισχύει η αρχή της επικουρικότητας σύμφωνα με την οποία οι ΕθνΚΤ καθορίζουν από μόνες τους το πλαίσιο λειτουργίας των μέσων και συστημάτων πληρωμών. Όσον αφορά τις διευθετήσεις για τις λιανικές πληρωμές αρμόδιες είναι αποκλειστικά οι ΕθνΚΤ δεδομένου ότι ο μεγάλος αριθμός των πράξεων περιλαμβάνει μικρές αξίες που υποδηλώνουν απουσία συστημικού κινδύνου. Εξαιρετικά, όταν τέτοια συστήματα αναπτύσσονται σε διασυνοριακή βάση ή πρόκειται περί νέων και καινοτόμων τεχνολογιών, όπως το ηλεκτρονικό πορτοφόλι, τότε το γενικό πλαίσιο της εποπτείας τίθεται από το Ευρωσύστημα. Αυτή η επιλογή έχει σχέση με την ασφάλεια των συναλλαγών, ιδιαίτερη δε ευαισθησία έχει δείξει η ΕΚΤ για το ηλεκτρονικό χρήμα.

P8γ α2) Η αναγκαστική εφαρμογή των κατευθύνσεων της εποπτείας των συστημάτων πληρωμών εξασφαλίζεται από την ΕΚΤ με την έκδοση κανονισμών ή κατευθυντηρίων οδηγιών. Οι ΕθνΚΤ επίσης δύνανται να χρησιμοποιούν μέσα που τους παρέχει η εγχώρια νομοθεσία. Περισσότερο παραδοσιακά άτυπα εργαλεία όπως οι κώδικες καλής συμπεριφοράς δεν αποκλείονται. Σύμφωνα με την αρχή της αποκέντρωσης η αναγκαστική εφαρμογή των κατευθύνσεων της πολιτικής ανατίθεται κατά κανόνα, **στις εθνικές κεντρικές τράπεζες των χωρών όπου το σύστημα πληρωμών είναι εγκατεστημένο**. Για τα διασυνοριακά συστήματα το Ευρωσύστημα ευνοεί μία προσέγγιση συνεργασίας, με την ΕθνΚΤ να ασκεί την κύρια εποπτεία και να είναι υπεύθυνη για το σύνδεσμο με τις άλλες εμπλεκόμενες ΕθνΚΤ. Για τα συστήματα που δεν έχουν μία σαφή εθνική βάση, αρμόδια για την εποπτεία είναι η ΕθνΚΤ όπου το σύστημα ενσωματώνεται νομικά εκτός εάν το Δ.Σ. της ΕΚΤ αποφασίσει διαφορετικά. Αυτή είναι η περίπτωση του συστήματος συμψηφισμού της Τραπεζικής Ένωσης για το Ευρώ (EBA Clearing Company, Euro 1) και της Τράπεζας Συνεχούς Διασυνδεδεμένου Διακανονισμού (Continuous Linked Settlement Bank, CLS Bank, βλέπε P8γ α4). Η ΕΚΤ ασκεί την κύρια εποπτεία για το Euro 1 ενώ η κεντρική τράπεζα της Νέας Υόρκης ασκεί την κύρια εποπτεία επί της CLS Bank με την ΕΚΤ να παίζει ένα δευτερεύοντα ρόλο σχετικά με τους διακανονισμούς σε ευρώ στα πλαίσια της συνεργασίας που επεβλήθη από την Έκθεση Λαμφαλούσι. Οι ΕθνΚΤ εμπλέκονται στην εποπτεία σαν συνδεδεμένες με την εποπτεία της ΕΚΤ ως μέλη του Ευρωσυστήματος και σαν ΕθνΚΤ των τραπεζών που συμμετέχουν στους διακανονισμούς της CLS Bank. Σε θεσμικό επίπεδο η συνεργασία στην περιοχή του Ευρωσυστήματος εξασφαλίζεται κύρια μέσα από την Επιτροπή Συστημάτων και Διακανονισμού του ΕΣΚΤ αλλά και από άλλες επιτροπές και ομάδες εργασίας.

P8γ α3) Η διαχείριση κρίσεων αντιμετωπίζεται από τις ΕθνΚΤ ή την ΕΚΤ με την ιδιότητά τους κατά περίπτωση ως εποπτών των συστημάτων πληρωμών. Η επαρκής πληροφόρηση και οι διάλογοι επικοινωνίας στο πλαίσιο του Ευρωσυστήματος διασφαλίζονται πλήρως.

P8γ α4) Η Τράπεζα Συνεχούς Διασυνδεδεμένου Διακανονισμού (Continuous Linked Settlement Bank, CLS Bank)

Μετά την πτώχευση της Τράπεζας Χέρσατ του Βερολίνου και την αύξηση του κινδύνου διακανονισμού (settlement risk) λόγω της διεθνοποίησης των συναλλαγών σε συνάλλαγμα, αναζητήτο ένα νέο παγκόσμιο σύστημα πληρωμών που θα εξάλειφε ή τουλάχιστον θα περιορίζε δραστικά τον κίνδυνο διακανονισμού. Με δεδομένο ότι καθημερινά διακινούνται στην παγκόσμια αγορά συναλλάγματος πάνω από 2 τρισεκατομύρια δολάρια και ενδεχόμενη αδυναμία του ενός αντισυμβαλλόμενου να τιμήσει τις υποχρεώσεις του και μάλιστα σε ένα περιβάλλον διαφορετικών χρονικών ζωνών μπορεί να οδηγήσει σε συστημικό κίνδυνο, ανελήφθη προσπάθεια από τις κεντρικές τράπεζες να πείσουν τη διεθνή χρηματοπιστωτική κοινότητα για την εξεύρεση λύσης. Τελικά την 9.9.2002 λειτούργησε το CLS (Continuous Linked Settlement) που θα μπορούσε να μεταφραστεί σε Συνεχής Διασυνδεδεμένος Διακανονισμός και η επιτυχία του πιστοποιήθηκε το Φεβρουάριο του 2003 με το συμψηφισμό 117.000 εντολών πληρωμής που ξεπέρασαν σε αξία το 1 τρισεκατομύριο δολάρια. Στόχος του CLS είναι ο διακανονισμός του 90% των παγκόσμιων συναλλαγών σε συνάλλαγμα.

Πλεονεκτήματα του CLS. Έχει τα εξής κύρια πλεονεκτήματα: α) εξαλείφει ή περιορίζει δραστικά τον κίνδυνο διακανονισμού στις διασυνοριακές πράξεις συναλλάγματος (cross border foreign exchange transactions) αφού

εξασφαλίζει την ταυτόχρονη ανταλλαγή των ποσών μεταξύ των δύο αντισυμβαλλόμενων (payment versus payment) δηλαδή ο διακανονισμός δεν πραγματοποιείται παρά μόνον εάν έχουν τεθεί στη διάθεση του CLS τα προς πληρωμή ποσά συναλλάγματος και από τους δύο αντισυμβαλλόμενους β) εξαλείφει τον κίνδυνο στις διασυνοριακές εντολές πληρωμής αφού ο διακανονισμός γίνεται την ίδια ημέρα (same day) γ) οδηγεί σε μεγαλύτερη λειτουργική αποτελεσματικότητα μειώνοντας τα λάθη των πληρωμών, εισπράξεων και επαληθεύσεων δ) ο μειωμένος κίνδυνος διακανονισμού επιτρέπει την αύξηση των ορίων συναλλαγών με αντισυμβαλλόμενες τράπεζες με αποτέλεσμα την αύξηση των διεθνών συναλλαγών σε συνάλλαγμα.

Νομίσματα . Το CLS προβαίνει σε διακανονισμούς αρχικά σε επτά νομίσματα: ευρώ, δολάριο ΗΠΑ, γιεν Ιαπωνίας, Λίρα Αγγλίας, Ελβετικό Φράγκο, δολάριο Καναδά και δολάριο Αυστραλίας. Από το Μάιο του 2003 άρχισαν δοκιμές για τα σκανδιναυικά νομίσματα (Κορώνες Σουηδίας, Νορβηγίας και Δανίας) και το δολάριο Σιγκαπούρης τα οποία πρόκειται να εισαχθούν σύντομα. Αργότερα ενδέχεται να γίνουν δοκιμές για τα δολάρια Νέας Ζηλανδίας και Χονγκ Κονγκ και πολύ αργότερα για το Γουόν της Νότιας Κορέας και το Ραντ της Νότιας Αφρικής.

Οργανωτική δομή Το CLS Group αποτελείται από τα ακόλουθα νομικά πρόσωπα: 1) CLS Group Holdings AG που είναι μία εταιρία συμμετοχών που διακρατεί το χαρτοφυλάκιο της CLS UK Intermediate Holdings Ltd. Διέπεται από το δίκαιο της Ελβετίας και εποπτεύεται από τις ΗΠΑ 2) CLS UK Intermediate Holdings Ltd. Διέπεται από το δίκαιο της Αγγλίας και Ουαλίας και παρέχει ορισμένες υπηρεσίες στη CLS Bank και στις θυγατρικές της εταιρίες όπως χρηματοδότηση, προσωπικό, επικοινωνίες και εσωτερικούς επιθεωρησιακούς ελέγχους 3) CLS Bank International. Είναι ένα ανεξάρτητο χρηματοπιστωτικό ίδρυμα που παρέχει διακανονισμούς με πληρωμή έναντι πληρωμής σε διασυνοριακές πράξεις συναλλάγματος σε επιλεγμένα νομίσματα. Αποτελεί θυγατρική εταιρία της CLS UK Intermediate Holdings Ltd. Διέπεται από το δίκαιο των ΗΠΑ και εποπτεύεται από τη Federal Reserve Bank of New York 4) CLS Services Ltd που διέπεται από το δίκαιο της Αγγλίας και Ουαλίας και έχει σαν κύρια αποστολή την αποτελεσματική παροχή υποστήριξης στους τομείς της λειτουργικότητας και ιδιαίτερα του back office προς την CLS Bank και τις θυγατρικές της εταιρίες.

Συμμετέχοντες. Στη CLS Bank μετέχουν **A) οι μέτοχοι (shareholders)** που είναι τα εξής 66 χρηματοπιστωτικά ιδρύματα:

- 1) **ABN AMRO Bank** - Netherlands
- 2) **American International Group** - USA
- 3) **Australia and New Zealand Banking Group** - Australia
- 4) **Banca Intesa** - Italy
- 5) **Banco Bilbao Vizcaya Argentaria** - Spain
- 6) **Banco Popular Español** - Spain
- 7) **Banco Santander** - Spain
- 8) **Bank of America** - USA
- 9) **Bank of Montreal** - Canada
- 10) **Bank of New York** - USA
- 11) **Bank of Nova Scotia** - Canada
- 12) **Bank of Tokyo-Mitsubishi** - Japan
- 13) **Bank One** - USA
- 14) **Barclays Bank** - UK
- 15) **Bayerische Landesbank** - Germany
- 16) **Bear, Stearns & Co.** - USA
- 17) **BNP Paribas** - France
- 18) **CIBC** - Canada
- 19) **Citibank** - USA
- 20) **Commerzbank** - Germany

- 21) **Commonwealth Bank of Australia** - Australia
- 22) **Credit Suisse First Boston** - Switzerland
- 23) **Crédit Agricole S.A** - France
- 24) **Crédit Lyonnais** - France
- 25) **Danske Bank** - Denmark
- 26) **Den Norske Bank**-Norway
- 27) **Deutsche Bank** - Germany
- 28) **Development Bank of Singapore** - Singapore
- 29) **Dexia Banque Internationale à Luxembourg** - Luxembourg
- 30) **Dresdner Bank** - Germany
- 31) **DZ Bank** - Germany
- 32) **Fortis Bank** - Belgium
- 33) **Goldman Sachs Group** - USA
- 34) **HSBC**-UK
- 35) **HypoVereinsbank** - Germany
- 36) **ING Bank** – Netherlands
- 37) **JPMorgan Chase Bank** - USA
- 38) **KBC Bank** - Belgium
- 39) **Lehman Brothers** - USA
- 40) **Mellon Bank** - USA
- 41) **Merrill Lynch** - USA
- 42) **Mizuho Corporate Bank** - Japan
- 43) **Morgan Stanley & Co** - USA
- 44) **National Australia Bank** - Australia
- 45) **Nordea** - Denmark
- 46) **Norinchukin Bank** - Japan
- 47) **Northern Trust Corporation** - USA
- 48) **Oversea-Chinese Banking Corporation** - Singapore
- 49) **Rabobank**-Netherlands
- 50) **Royal Bank of Canada** - Canada
- 51) **Royal Bank of Scotland** - UK
- 52) **SEB (Skandinaviska Enskilda Banken)** - Sweden
- 53) **Société Générale** - France
- 54) **Standard Chartered Bank** – UK

- 55) State Street Bank and Trust Co. – Japan
- 56) Sumitomo Mitsui Banking Corporation - Japan
- 57) Sumitomo Trust & Banking Co., Ltd - Japan
- 58) Svenska Handelsbank - Sweden
- 59) Toronto-Dominion Bank - Canada
- 60) UBS – Switzerland
- 61) UFG Bank - Japan
- 62) UniCredito Italiano - Italy
- 63) United Overseas Bank - Singapore
- 64) Westdeutsche Landesbank - Germany
- 65) Westpac Banking Corporation - Australia
- 66) Zürcher Kantonalbank – Switzerland

Όλοι οι μέτοχοι αντιπροσωπεύουν πάνω από το 50% της αξίας των πράξεων στην παγκόσμια αγορά συναλλάγματος ενώ επτά από αυτούς κατέχουν το 44% αυτών. Οι μέτοχοι επένδυσαν για την εγκατάσταση και την ανάπτυξη του συστήματος και έχουν το αποκλειστικό δικαίωμα να γίνουν μέλη των διακανονισμών της CLS Bank με άμεση πρόσβαση στη CLS Bank.

B) Μέλη Διακανονισμού (Settlement Members)

Δύνανται να γίνουν Μέλη Διακανονισμού μόνο μέτοχοι της CLS Bank. Είναι τα μόνα που έχουν ένα άμεσο λογαριασμό διακανονισμού με τη CLS Bank.

Γ) Μέλη Χρήστες (User Members)

Δεν διαθέτουν ένα άμεσο λογαριασμό με τη CLS Bank αλλά έχουν συνάψει σύμβαση με ένα Μέλος Διακανονισμού το οποίο του παρέχει ρευστότητα και προωθεί τις πληρωμές του προς διακανονισμό στη CLS Bank. Διατηρούν την εμπιστευτικότητα των εμπορικών πληροφοριών διαβιβάζοντας τις εντολές πληρωμής στη CLS Bank.

Δ) Τρίτα Μέρη (Third Parties)

Δεν έχουν άμεση σχέση με τη CLS Bank αλλά συνδέονται με σύμβαση είτε με ένα Μέλος Διακανονισμού είτε με ένα Μέλος Χρήστη μέσω των οποίων υποβάλλουν τις εντολές τους και προωθούν τις πληρωμές τους στη CLS Bank. Διακρίνουμε τριών ειδών Τρίτα Μέρη: α) τράπεζες μεσαίου και μεγάλου μεγέθους β) θεματοφύλακες (custodians) γ) χρηματοοικονομικά ιδρύματα και επιχειρήσεις που δεν είναι τράπεζες.

Ε) Οι ανταποκριτές μας (Nostro Agents)

Λαμβάνουν εντολές πληρωμής από ένα Μέλος Διακανονισμού και παρέχουν έγκαιρα μεταφορές κεφαλαίων στους λογαριασμούς που τηρούν τα Μέλη Διακανονισμού στη CLS Bank. Επιπρόσθετα, δέχονται μεταφορές κεφαλαίων από τη CLS Bank, Μέλη Διακανονισμού, Τρίτα Μέρη και άλλους και πιστώνουν τα ποσά στο λογαριασμό του Μέλους Διακανονισμού στη CLS Bank.

Ζ) Κεντρικές Τράπεζες και εγκεκριμένα συστήματα πληρωμών (Central Banks and approved payment systems)

Η CLS Bank είναι μία πολυνομισματική τράπεζα που τηρεί τρεχούμενους λογαριασμούς με τις κεντρικές τράπεζες. Επόμενα, οι διακανονισμοί γίνονται σε χρήμα κεντρικής τράπεζας. Παράλληλα, η CLS Bank μετέχει σε πολλά συστήματα διακανονισμού μεγάλων ποσών σε πραγματικό χρόνο (RTGS systems).

Η) Πωλητές (Vendors)

Πρόκειται για συνεργαζόμενες με τη CLS εταιρίες που παρέχουν συμβουλευτικές υπηρεσίες και υπηρεσίες εφαρμογών πληροφορικής στη CLS Bank για την καλύτερη εξυπηρέτηση των ανωτέρω μερών που μετέχουν στο σύστημα. Σήμερα, η CLS συνεργάζεται με την εταιρία Software Service Solution Providers και την εταιρία Systems Integrators

P8γ β) Η εποπτεία των συστημάτων πληρωμών από την Τράπεζα της Ελλάδος

Η ΤΤΕ με την υπ' αριθ. 50/31.7.2002 Πράξη του Συμβουλίου Νομισματικής Πολιτικής με θέμα «Καθορισμός πλαισίου επίβλεψης συστημάτων πληρωμών» αποφάσισε να ορίσει το ακόλουθο πλαίσιο γενικών αρχών και διαδικασιών για την άσκηση της αρμοδιότητας της Τράπεζας της Ελλάδος στην επίβλεψη των συστημάτων πληρωμών και των μέσων πληρωμής:

A. Σκοπός της επίβλεψης

Η επίβλεψη που ασκεί η Τράπεζα της Ελλάδος στα συστήματα και τα μέσα πληρωμών και τους φορείς διαχείρισης και παροχής υπηρεσιών πληρωμών σκοπεί στην προώθηση της ομαλής λειτουργίας των συστημάτων και μέσων πληρωμής προς επίτευξη των ακόλουθων στόχων:

α) Της σταθερότητας, και της αξιοπιστίας των συστημάτων πληρωμών μέσω της καταγραφής, της πρόληψης και της έγκαιρης αντιμετώπισης των ενδεχόμενων κινδύνων και ιδίως του πιστωτικού, συστημικού, δικαιοτικού και λειτουργικού κινδύνου καθώς και του κινδύνου ρευστότητας. Πιστωτικός κίνδυνος είναι ο κίνδυνος που οφείλεται σε αδυναμία ενός συμμετέχοντος σε σύστημα πληρωμών να ανταποκριθεί στις οικονομικές του υποχρεώσεις σε συγκεκριμένη χρονική στιγμή ή οποιαδήποτε μεταγενέστερη αυτής στιγμή. Συστημικός κίνδυνος είναι ο κίνδυνος που συνίσταται στο ότι ενδεχόμενη αδυναμία μέλους συστήματος πληρωμών να ανταποκριθεί στις οικονομικές του υποχρεώσεις δύναται να οδηγήσει σε αντίστοιχη αδυναμία και άλλα μέλη του συστήματος. Δικαιοτικός κίνδυνος είναι ο κίνδυνος πρόκλησης ζημίας και γενικότερα διατάραξης της εύρυθμης λειτουργίας ενός συστήματος πληρωμών λόγω απρόβλεπτης εφαρμογής ή ερμηνείας κανόνων δικαίου ή συμβατικών διατάξεων ή μη εκτελεστότητας συμβατικών όρων, συμπεριλαμβανομένων των περιπτώσεων που οι εφαρμοστέοι κανόνες δικαίου είναι ασαφείς ή που οι διατάξεις στις οποίες βασίζεται η λειτουργία του συστήματος δεν είναι σύμφωνοι ή συμβατοί με τους κανόνες του εφαρμοστέου δικαίου που διέπει τη λειτουργία του συστήματος πληρωμών. Λειτουργικός κίνδυνος είναι ο κίνδυνος να προκληθεί απροσδόκητη ζημία και γενικότερα διατάραξη της εύρυθμης λειτουργίας ενός συστήματος πληρωμών συνεπεία ελλείψεων σε συστήματα πληροφορικής ή εσωτερικού ελέγχου, διαχειριστικών αδυναμιών, ανθρωπινων ή τεχνικών λαθών. Κίνδυνος ρευστότητας είναι ο κίνδυνος που οφείλεται σε αδυναμία ενός συμμετέχοντος σε ένα σύστημα πληρωμών να ανταποκριθεί στις οικονομικές υποχρεώσεις του τη χρονική στιγμή που οφείλει, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι είναι αφερέγγυος.

β) Της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητας των συστημάτων πληρωμών καθώς και της ταχύτητας διακανονισμού των πληρωμών, ώστε το κόστος των παρεχόμενων υπηρεσιών προς τους χρήστες να καθορίζεται σε επίπεδο ανάλογο των υπηρεσιών αυτών.

γ) Της διαφάνειας σχετικά με τους όρους λειτουργίας κάθε συστήματος πληρωμών, καθώς και με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των μελών και των χρηστών του.

δ) Της διαμόρφωσης της κατάλληλης διοικητικής, λειτουργικής και τεχνικής δομής των συστημάτων πληρωμών.

ε) Της διατήρησης της εμπιστοσύνης του κοινού στα μέσα πληρωμής και τις προσφερόμενες υπηρεσίες πληρωμών, ιδίως ως προς το διακανονισμό των πληρωμών σύμφωνα με προκαθορισμένους όρους (διαδικασίες, χρόνους κλπ.), τη λειτουργική τους αξιοπιστία, τη νομική τους εγκυρότητα καθώς και την πρόληψη της απάτης.

ζ) Της προώθησης της αυτοματοποίησης στη χρήση και επεξεργασία των μέσων πληρωμής, καθώς και της διαλειτουργικότητας των συστημάτων που τα υποστηρίζουν.

B. Πεδίο εφαρμογής

1. Η επίβλεψη εφαρμόζεται στα συστήματα πληρωμών συμπεριλαμβανομένων και αυτών που διαχειρίζεται η Τράπεζα της Ελλάδος. Σύστημα πληρωμών είναι το σύστημα που συνίσταται σε σύνολο μέσων και τραπεζικών διαδικασιών που χρησιμοποιούνται, με βάση συμβάσεις και σύμφωνα με τους σχετικούς κανονισμούς λειτουργίας, από ομάδα προσώπων και οργανισμών για να εξυπηρετηθεί, διευκολυνθεί και διασφαλισθεί η ομαλή μεταφορά κεφαλαίων και κυκλοφορία του χρήματος σε μία περιοχή, συνήθως σε μία χώρα. Υπό την έννοια αυτή το σύστημα πληρωμών περιλαμβάνει: (i) τα πιστωτικά ιδρύματα και τους χρηματοδοτικούς οργανισμούς, (ii) μη πιστωτικά ιδρύματα που παρέχουν υπηρεσίες για τη διενέργεια πληρωμών, (iii) την τεχνική υποδομή, (iv) το δίκτυο διασύνδεσης των φορέων που μεσολαβούν στις πληρωμές, (v) τις διαδικασίες εκκαθάρισης, συμψηφισμού και διακανονισμού των πληρωμών και (vi) τους κανόνες που διέπουν τα μέσα πληρωμής και την εν γένει λειτουργία του συστήματος. Στην έννοια του συστήματος πληρωμών εμπίπτουν επίσης:

α) Η σχέση μεταξύ δύο ή περισσότερων φορέων της αγοράς που ρυθμίζεται νομοθετικά, κανονιστικά ή συμβατικά με κοινούς και τυποποιημένους κανόνες, το αντικείμενο της οποίας συνίσταται στην εκτέλεση εντολών πληρωμής μεταξύ τους και η οποία διέπεται από το ελληνικό δίκαιο ή λειτουργεί στην Ελλάδα.

β) Κάθε σύστημα ηλεκτρονικού χρήματος. Σύστημα ηλεκτρονικού χρήματος είναι η υποδομή που επιτρέπει την έκδοση, χρήση και εξαργύρωση ηλεκτρονικού χρήματος. Το σύστημα επιτρέπει την αποθήκευση χρηματικής αξίας σε ηλεκτρονικό υπόθεμα που μπορεί να χρησιμοποιηθεί ευρέως για τη διενέργεια πληρωμών προς επιχειρήσεις άλλες από αυτές του εκδότη, χωρίς απαραίτητα την κίνηση τραπεζικών λογαριασμών, αλλά υπό τη μορφή ενός προπληρωμένου μέσου πληρωμής, το οποίο έχει εκδοθεί κατόπιν καταβολής χρηματικού ποσού. Στον παρόντα ορισμό εμπίπτουν τα συστήματα ηλεκτρονικού χρήματος που είναι εγκατεστημένα στην Ελλάδα, διέπονται από το ελληνικό δίκαιο και λειτουργούν εγχώρια ή και διασυνοριακά, σύμφωνα με την εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία.

2. Στην επίβλεψη υπάγονται επίσης τα χρησιμοποιούμενα στο πλαίσιο λειτουργίας των συστημάτων πληρωμών μέσα πληρωμής και οι τρόποι πρόσβασης σε αυτά (π.χ. ηλεκτρονική πρόσβαση), καθώς και τα υποστηρικτικά των πληρωμών προϊόντα και υπηρεσίες.

Γ. Άσκηση της επίβλεψης

1. Με την επιφύλαξη των διατάξεων της νομοθεσίας για την προληπτική εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων, η επίβλεψη των συστημάτων πληρωμών και ηλεκτρονικού χρήματος, καθώς και των μέσων πληρωμής που χρησιμοποιούνται στα συστήματα πληρωμών ασκείται **από την Τράπεζα της Ελλάδος** στο πλαίσιο της κοινής πολιτικής που διαμορφώνεται στο Ευρωσύστημα, με τη συγκέντρωση στοιχείων και πληροφοριών για τα συστήματα πληρωμών και τα μέσα πληρωμής με ερωτηματολόγια και επιτόπιους ελέγχους, οσάκις αυτό κρίνεται απαραίτητο.

Κατά την άσκηση της επίβλεψης εξετάζονται κυρίως:

α) Η πληρότητα και η καταλληλότητα των κανονισμών λειτουργίας των συστημάτων συμψηφισμού και διακανονισμού πληρωμών και των συστημάτων ηλεκτρονικού χρήματος και η συμβατότητά τους με το εκάστοτε ισχύον νομικό πλαίσιο και, ειδικότερα, τα κριτήρια συμμετοχής και αποπομπής μελών στα συστήματα αυτά.

β) Η επάρκεια της διαχείρισης κινδύνων από τους φορείς διαχείρισης των συστημάτων πληρωμών και ηλεκτρονικού χρήματος και ιδιαίτερα, η ύπαρξη κανόνων για την κατανομή ζημιών σε περιπτώσεις αδυναμίας διακανονισμού μέλους.

γ) Η επάρκεια της τεχνικής υποδομής και των διαδικασιών που διασφαλίζουν την αυθεντικότητα των συναλλαγών, την αποτροπή διάπραξης απάτης και τη δυνατότητα του συστήματος να διακανονίζει τις συναλλαγές το αργότερο στο τέλος της εργάσιμης ημέρας, σε περίπτωση ανυπέρβλητων τεχνικών προβλημάτων.

δ) Οι όροι χρήσης των μέσων πληρωμής από το κοινό, κυρίως ως προς το κόστος και το χρόνο εκτέλεσής τους, η τήρηση των διατάξεων για τη διαφάνεια των συναλλαγών, η υιοθέτηση των διεθνώς αναγνωρισμένων προτύπων και η διαλειτουργικότητα των συστημάτων, προϊόντων και υπηρεσιών που υποστηρίζουν τη χρήση των μέσων πληρωμών.

ε) Ο τρόπος, με τον οποίο διενεργούνται οι ηλεκτρονικές πληρωμές, στο πλαίσιο της ηλεκτρονικής τραπεζικής και του ηλεκτρονικού εμπορίου, καθώς και τα υποστηρικτικά των πληρωμών αυτών προϊόντα και υπηρεσίες. Ως ηλεκτρονική πληρωμή νοείται κάθε συναλλαγή που διενεργείται ηλεκτρονικά ανεξάρτητα από το μέσο πληρωμής που χρησιμοποιείται. Οι ηλεκτρονικές πληρωμές εξετάζονται κυρίως ως προς τη λειτουργική τους αξιοπιστία και τα εφαρμοζόμενα μέτρα ασφαλείας.

2. Η Τράπεζα της Ελλάδος, όπου κρίνεται αναγκαίο, προτείνει στους φορείς διαχείρισης των συστημάτων πληρωμών ή συστημάτων ηλεκτρονικού χρήματος αλλαγές στον κανονισμό λειτουργίας τους και υποδεικνύει τροποποιήσεις στο σχεδιασμό τους, προκειμένου να επιτευχθεί ο περιορισμός των κινδύνων. Στους εκδότες μέσων πληρωμής και τους άλλους φορείς παροχής υπηρεσιών πληρωμών, όπως φορείς που μεσολαβούν στη διενέργεια ηλεκτρονικών πληρωμών, η Τράπεζα της Ελλάδος δύναται να προτείνει μέτρα για τη διασφάλιση της λειτουργικής αξιοπιστίας των μέσων πληρωμής. Οι φορείς αυτοί υποχρεούνται όπως εντός της ευλόγου προθεσμίας που τάσσει η Τράπεζα της Ελλάδος, η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη του ενός μηνός, να την ενημερώσουν για τα μέτρα που έλαβαν ή που προτίθενται να λάβουν, για να συμμορφωθούν προς τις υποδείξεις της, καθώς και για το χρονοδιάγραμμα υλοποίησής τους. Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης των φορέων, η Τράπεζα της Ελλάδος επιβάλλει στους παραβάτες τις προβλεπόμενες κυρώσεις.

3. Κατά την άσκηση της επίβλεψης η Τράπεζα της Ελλάδος συνεργάζεται με άλλες

αρμόδιες εποπτικές αρχές στην Ελλάδα και το εξωτερικό, καθώς και με τους φορείς της αγοράς. Επίσης, οσάκις αυτό απαιτείται, η Τράπεζα της Ελλάδος χρησιμοποιεί τις υπηρεσίες εξειδικευμένων φορέων, ιδιαίτερα για την αξιολόγηση σε τεχνικό κυρίως επίπεδο των συστημάτων πληρωμών, των συστημάτων ηλεκτρονικού χρήματος και των ηλεκτρονικών πληρωμών.

Δ. Γενικές αρχές λειτουργίας συστημάτων πληρωμών, μέσων πληρωμών και ηλεκτρονικού χρήματος

Δα. Συστήματα και μέσα πληρωμών

Ως σύστημα πληρωμών νοείται το σύστημα που συνίσταται σε σύνολο μέσων και τραπεζικών διαδικασιών που χρησιμοποιούνται, με βάση συμβάσεις και σύμφωνα με τους σχετικούς κανονισμούς λειτουργίας, από ομάδα προσώπων και οργανισμών για να εξυπηρετηθεί, διευκολυνθεί και διασφαλισθεί η ομαλή μεταφορά κεφαλαίων και κυκλοφορία του χρήματος σε μία περιοχή, συνήθως σε μία χώρα. Υπό την έννοια αυτή το σύστημα πληρωμών περιλαμβάνει: (i) τα πιστωτικά ιδρύματα και τους χρηματοδοτικούς οργανισμούς, (ii) μη πιστωτικά ιδρύματα που παρέχουν υπηρεσίες για τη διενέργεια πληρωμών, (iii) την τεχνική υποδομή, (iv) το δίκτυο διασύνδεσης των φορέων που μεσολαβούν στις πληρωμές, (v) τις διαδικασίες εκκαθάρισης, συμψηφισμού και διακανονισμού των πληρωμών και (vi) τους κανόνες που διέπουν τα μέσα πληρωμής και την εν γένει λειτουργία του συστήματος. Ως μέσο πληρωμής νοείται κάθε μέσο που χρησιμοποιείται στο πλαίσιο λειτουργίας συστημάτων πληρωμών και επιτρέπει στον κομιστή να μεταφέρει κεφάλαια.

1. Κάθε σύστημα πληρωμών χαρακτηρίζεται από την Τράπεζα της Ελλάδος ως συστημικώς σημαντικό όταν πληρεί τουλάχιστον μία από τις πιο κάτω προϋποθέσεις: α) είναι το μοναδικό ή το κυριότερο σύστημα πληρωμών στη χώρα ως προς το συνολικό ύψος πληρωμών που διαχειρίζεται, β) διαχειρίζεται κυρίως πληρωμές μεγάλης αξίας και γ) χρησιμοποιείται για το διακανονισμό συναλλαγών των χρηματοπιστωτικών αγορών ή για το διακανονισμό πληρωμών άλλων συστημάτων.

Κάθε τέτοιο σύστημα πρέπει να διαθέτει κανονισμό λειτουργίας, ο οποίος να έχει στέρεα νομική βάση και να ρυθμίζει υποχρεωτικά τα εξής θέματα:

- α) Καθορίζει πλήρως και σαφώς τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του διαχειριστή και των μελών του συστήματος.
- β) Προσδιορίζει με σαφήνεια τη χρονική στιγμή, κατά την οποία ο διακανονισμός των πληρωμών καθίσταται αμετάκλητος, όπως προβλέπεται από το Ν. 2789/2000.
- γ) Παρέχει στα μέλη του επαρκή πληροφόρηση για την εκτίμηση του πιστωτικού κινδύνου και του κινδύνου ρευστότητας που αναλαμβάνουν από τη συμμετοχή τους στο σύστημα.
- δ) Καθορίζει και περιγράφει με σαφήνεια διαδικασίες για τη διαχείριση του πιστωτικού κινδύνου και του κινδύνου ρευστότητας, οι οποίες προσδιορίζουν επακριβώς τις σχετικές υποχρεώσεις του διαχειριστή και των μελών του.
- ε) Προβλέπει τον αμετάκλητο διακανονισμό των πληρωμών στη διάρκεια της ημέρας αξίας και, το αργότερο, στο τέλος της ημέρας αυτής.
- ζ) Καθορίζει ότι ο διακανονισμός των πληρωμών διενεργείται μέσω λογαριασμών στην Τράπεζα της Ελλάδος.
- η) Προκειμένου περί συστημάτων πολυμερούς συμψηφισμού, διασφαλίζει τουλάχιστον την έγκαιρη ολοκλήρωση του διακανονισμού στη διάρκεια της ημέρας που διενεργούνται οι πληρωμές, σε περίπτωση αδυναμίας μέλους με τη μεγαλύτερη χρεωστική θέση.
- θ) Καθορίζει κριτήρια συμμετοχής αντικειμενικά και διαφανή, που επιτρέπουν τη δίκαιη και ανοικτή πρόσβαση στο σύστημα.

2. Επιπλέον, οι φορείς διαχείρισης συστημάτων πληρωμών λαμβάνουν τα απαραίτητα μέτρα ώστε:

- α) Να επιτυγχάνεται υψηλός βαθμός ασφάλειας και λειτουργικής αξιοπιστίας, καθώς και αποτελεσματική αντιμετώπιση έκτακτων περιστατικών για την έγκαιρη ολοκλήρωση της ημερήσιας επεξεργασίας και του διακανονισμού των πληρωμών.
- β) Να διασφαλίζεται η ισχύς των διατάξεων που διέπουν το νομικό πλαίσιο του συστήματος σε όλες τις κρίσιμες, σε σχέση με τον φορέα και τα μέλη του συστήματος, δικαιοδοσίες.
- γ) Να διασφαλίζεται ότι το σύστημα χρησιμοποιεί μέσα για την πραγματοποίηση πληρωμών που είναι πρακτικά στη χρήση τους και αποδοτικά για την οικονομία.
- δ) Να διασφαλίζεται η υπεύθυνη, διαφανής και αποτελεσματική διαχείριση του συστήματος.

3. Τις πιο πάνω αρχές οφείλουν να ικανοποιούν και τα συστήματα πληρωμών που χαρακτηρίζονται ως μη συστημικώς σημαντικά, η έκταση όμως εφαρμογής τους μπορεί να προσαρμόζεται κατά περίπτωση από την Τράπεζα της Ελλάδος, με βάση αντικειμενικά κριτήρια όπως η αξία των πληρωμών, ο βαθμός συγκέντρωσης, η ύπαρξη εναλλακτικών συστημάτων για κάθε μέσο πληρωμής, η δυνατότητα πρόσβασης των συμμετεχόντων σε πάγιες διευκολύνσεις για κάλυψη των αναγκών τους σε ρευστότητα και η συμμετοχή ξένων πιστωτικών ιδρυμάτων, ιδιαίτερα όταν δεν διασφαλίζεται νομική ισοδυναμία των προβλεπόμενων στις χώρες στις οποίες αυτά εδρεύουν, με τα ισχύοντα στην Ελλάδα.

4. Οι εκδότες των μέσων πληρωμής που χρησιμοποιούνται στο πλαίσιο λειτουργίας συστημάτων πληρωμών οφείλουν

να διασφαλίζουν τη λειτουργική αξιοπιστία των μέσων πληρωμής. Ως προς τις ηλεκτρονικές πληρωμές που διενεργούνται στο πλαίσιο της ηλεκτρονικής τραπεζικής και του ηλεκτρονικού εμπορίου, οι φορείς των συστημάτων πληρωμών και οι εκδότες των μέσων πληρωμής οφείλουν να υιοθετούν πρότυπα και διαδικασίες που διασφαλίζουν: α) την πιστοποίηση της ταυτότητας των συναλλασσομένων, β) την ακεραιότητα των δεδομένων των συναλλαγών γ) την εμπιστευτικότητα των δεδομένων των συναλλαγών, δ) την μη αποποίηση των συναλλαγών και ε) τη διαθεσιμότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών πληρωμών.

5.Ο εκδότης των μέσων πληρωμής ανακοινώνει αν εφαρμόζει διεθνώς αναγνωρισμένα πρότυπα, τα οποία συμβάλλουν στην αυτοματοποίηση της επεξεργασίας τους, εξειδικεύοντάς τα.

6.Οι όροι που διέπουν κάθε μέσο πληρωμής που χρησιμοποιείται στο πλαίσιο λειτουργίας συστημάτων πληρωμών σχετικά με το κόστος και το χρόνο ολοκλήρωσης κάθε συναλλαγής πρέπει να είναι διαφανείς, διαθέσιμοι στο κοινό και σύμφωνοι με τις ισχύουσες διατάξεις.

Δβ. Συστήματα ηλεκτρονικού χρήματος

Ως σύστημα ηλεκτρονικού χρήματος νοείται η υποδομή που επιτρέπει την έκδοση, χρήση και εξαργύρωση ηλεκτρονικού χρήματος. Το σύστημα επιτρέπει την αποθήκευση χρηματικής αξίας σε ηλεκτρονικό υπόθεμα που μπορεί να χρησιμοποιηθεί ευρέως για τη διενέργεια πληρωμών προς επιχειρήσεις άλλες από αυτές του εκδότη, χωρίς απαραίτητα την κίνηση τραπεζικών λογαριασμών, αλλά υπό τη μορφή ενός προπληρωμένου μέσου πληρωμής, το οποίο έχει εκδοθεί κατόπιν καταβολής χρηματικού ποσού. Στον παρόντα ορισμό εμπίπτουν τα συστήματα ηλεκτρονικού χρήματος που είναι εγκατεστημένα στην Ελλάδα, διέπονται από το ελληνικό δίκαιο και λειτουργούν εγχώρια ή και διασυνοριακά, σύμφωνα με την εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία.

1. Κάθε σύστημα ηλεκτρονικού χρήματος πρέπει να διαθέτει νομοθετικές ρυθμίσεις και κανονισμό λειτουργίας στα οποία να περιέχονται σαφείς ρυθμίσεις για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των εκδοτών, διαχειριστών, επιχειρήσεων, κατόχων ηλεκτρονικού χρήματος και κάθε άλλου εμπλεκόμενου φορέα.

2. Στον κανονισμό αυτό πρέπει να γίνεται αναφορά στην υποχρέωση του εκδότη, κατόπιν απαίτησης του κομιστή, να εξαργυρώνει στην ονομαστική αξία το ηλεκτρονικό χρήμα, κατά την περίοδο ισχύος του.

3. Στον κανονισμό πρέπει να γίνεται αναφορά στο σύστημα κάλυψης ζημιών και να καθορίζονται σαφώς οι αρμόδιες Αρχές για την επίλυση τυχόν διαφορών.

4. Στις περιπτώσεις συστημάτων που λειτουργούν και διασυνοριακά, ο εκδότης ή/και ο διαχειριστής πρέπει να αξιολογεί τις επιπτώσεις του νομικού πλαισίου που ισχύει στις χώρες που λειτουργούν τα συστήματα.

5. Οι φορείς διαχείρισης των συστημάτων ηλεκτρονικού χρήματος πρέπει να εφαρμόζουν κατάλληλα τεχνικά, οργανωτικά και διαδικαστικά μέτρα ασφάλειας για την πρόληψη, τον περιορισμό ή τον έγκαιρο εντοπισμό περιστατικών πλαστογραφίας και απάτης.

6. Τα συστήματα ηλεκτρονικού χρήματος πρέπει να εφαρμόζουν διαδικασίες εσωτερικής οργάνωσης, ώστε να διασφαλίζεται η παροχή των προς την Τράπεζα της Ελλάδος προβλεπόμενων στοιχείων και να μην παρακωλύεται η εφαρμογή των διατάξεων για την αποφυγή νομιμοποίησης προϊόντων εγκλήματος.

7. Η τεχνική αρχιτεκτονική των συστημάτων ηλεκτρονικού χρήματος είναι σκόπιμο να εξασφαλίζει υψηλό βαθμό προσαρμοστικότητας του συστήματος στα εκάστοτε ισχύοντα διεθνή πρότυπα, με στόχο τη διαλειτουργικότητα με άλλα συστήματα που λειτουργούν κυρίως στην Ευρωζώνη.

8. Η Τράπεζα της Ελλάδος δύναται να αποφασίσει την εξαίρεση ενός συστήματος ηλεκτρονικού χρήματος από την εφαρμογή κάποιων από τις παραπάνω υπό στοιχεία 1 έως 6 αρχές, εφόσον κρίνει ότι το μέγεθος του συστήματος είναι τέτοιο που σε περίπτωση προβλήματος δε δημιουργεί σημαντικούς κινδύνους για τους συμμετέχοντες σε αυτό και δεν επηρεάζει την εμπιστοσύνη του κοινού στο συγκεκριμένο μέσο πληρωμής. Το μέγεθος του συστήματος αξιολογείται κυρίως με βάση την υπολειπόμενη χρηματική αξία σε κυκλοφορία, τον αριθμό και τη γεωγραφική διασπορά των συμβεβλημένων με το σχήμα επιχειρήσεων και την εταιρική τους σχέση με τον εκδότη του ηλεκτρονικού χρήματος.

9. Η Τράπεζα της Ελλάδος δύναται κατά περίπτωση και σύμφωνα με επικρατούντα δόκιμα κριτήρια, που ενδεικτικά εκτίθενται κατωτέρω, να χαρακτηρίζει ως συστήματα ηλεκτρονικού χρήματος και οιονεί συστήματα πληρωμών μεταξύ δικτύων επιχειρήσεων και των πελατών τους (multi-branch loyalty schemes) που αναπτύσσονται στο πλαίσιο συνεργασιών επιχειρήσεων για την προώθηση των πωλήσεών τους μέσω της παροχής μονάδων αγοραστικής αξίας σε ηλεκτρονική μορφή προς τους πελάτες τους. Ως κριτήρια για το χαρακτηρισμό των συστημάτων αυτών χρησιμοποιούνται ιδίως ο αριθμός, το είδος και η γεωγραφική διασπορά των επιχειρήσεων που συμμετέχουν στο σύστημα και η μέγιστη αξία που μπορεί να αποθηκευτεί στο ηλεκτρονικό μέσο. Οι φορείς των συστημάτων αυτών, εφόσον χαρακτηρισθούν ως φορείς διαχείρισης συστημάτων ηλεκτρονικού χρήματος οφείλουν να συμμορφωθούν στις διατάξεις της παρούσας Πράξης εντός τριών μηνών από τον χαρακτηρισμό τους.

10. Η παρούσα δεν θίγει τις διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας (ΠΔ/ΤΕ 2366/03.08.1995) για την έκδοση

ηλεκτρονικού χρήματος με τη μορφή προπληρωμένων καρτών πολλαπλών χρήσεων.

Δγ. Παροχή πληροφόρησης και στοιχείων προς την Τράπεζα της Ελλάδος

Οι φορείς διαχείρισης των συστημάτων πληρωμών και των συστημάτων ηλεκτρονικού χρήματος, καθώς και τα πιστωτικά ιδρύματα και άλλοι φορείς παροχής υπηρεσιών πληρωμών οφείλουν να παρέχουν στην Τράπεζα της Ελλάδος την εκάστοτε αιτούμενη πληροφόρηση και τα απαραίτητα στοιχεία σχετικά με τα συστήματα πληρωμών, τα συστήματα ηλεκτρονικού χρήματος και τα μέσα πληρωμής.

Δδ) Κανόνες προληπτικής εποπτείας από την Τράπεζα της Ελλάδος των Ιδρυμάτων Ηλεκτρονικού Χρήματος (Ι.Η.Χ)

Με την ΠΔ/ΤΕ 2527/8.12.2003 καθορίσθηκαν ως ακολούθως οι κανόνες εποπτείας των Ι.Η.Χ στο πλαίσιο της κοινοτικής νομοθεσίας όπως μεταφέρθηκε στο ελληνικό δίκαιο:

Α) Όροι και προϋποθέσεις για την παροχή από την Τράπεζα της Ελλάδος άδειας ίδρυσης και λειτουργίας Ιδρύματος Ηλεκτρονικού Χρήματος

1. Τα Ι.Η.Χ υποχρεούνται πριν την έναρξη λειτουργίας τους να υποβάλουν αίτηση προς την Τράπεζα της Ελλάδος (ΤτΕ) για παροχή άδειας ίδρυσης και λειτουργίας, ακολουθώντας τη διαδικασία που προβλέπεται στο κεφ.Α΄ της ΠΔ/ΤΕ 2526/8.12.2003 (βλέπε Κεφάλαιο Π3, αρ.20).

2. Στα δικαιολογητικά και τη μελέτη σκοπιμότητας που συνοδεύουν την αίτηση θα πρέπει να εξειδικεύονται επίσης τα εξής:

α) Το είδος του ηλεκτρονικού υποθέματος, στο οποίο θα αποθηκεύεται η νομισματική αξία του ηλεκτρονικού χρήματος (όπως μικροεπεξεργαστής ενσωματωμένος σε κάρτα ή μνήμη ηλεκτρονικού υπολογιστή).

β) Οι διαδικασίες και τα μέσα λειτουργίας του σχήματος έκδοσης – διάθεσης – διαχείρισης του ηλεκτρονικού χρήματος.

γ) Το ανώτατο όριο αποθηκευτικής ικανότητας ανά ηλεκτρονικό υπόθεμα.

δ) Οι όροι και το ελάχιστο όριο εξαργύρωσης.

ε) Η προβλεπόμενη, κατά τα τρία (3) πρώτα έτη από την έναρξη λειτουργίας του Ι.Η.Χ, εξέλιξη του μέσου εξαμηνιαίου υπολοίπου του συνόλου των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων του από το μη αποδοθέν υπόλοιπο του ηλεκτρονικού χρήματος που θα εκδώσει.

Β) Απόκτηση Ειδικών Συμμετοχών.

1. Απαιτείται η παροχή προηγούμενης άδειας από την ΤτΕ:

α) για την αρχική απόκτηση από ένα Ι.Η.Χ «ειδικής συμμετοχής», κατά την έννοια της παρ. 10 του άρθρου 2 του ν. 2076/1992, όπως ισχύει, στο μετοχικό κεφάλαιο επιχείρησης που διενεργεί λειτουργικές ή άλλες βοηθητικές εργασίες που σχετίζονται με το ηλεκτρονικό χρήμα, που εκδίδεται ή διανέμεται από το συγκεκριμένο Ι.Η.Χ, εφόσον η αξία της συμμετοχής υπερβαίνει το ποσό που αντιστοιχεί σε ποσοστό 2% των κατά το τέλος του αμέσως προηγούμενου ημερολογιακού εξαμήνου ιδίων κεφαλαίων του Ι.Η.Χ β) για την επαύξηση υφιστάμενης «ειδικής συμμετοχής», που έχει εγκριθεί κατά τα ανωτέρω, εφόσον η αξία της επαύξησης υπερβαίνει σωρευτικά εντός κάθε ημερολογιακού έτους το ποσό που αντιστοιχεί σε ποσοστό 5% των κατά το τέλος του αμέσως προηγούμενου ημερολογιακού εξαμήνου ιδίων κεφαλαίων του Ι.Η.Χ.

2. Τα Ι.Η.Χ γνωστοποιούν στην Τράπεζα της Ελλάδος (Διεύθυνση Εποπτείας Πιστωτικού Συστήματος) τις περιπτώσεις επαύξησης ειδικής συμμετοχής, για τις οποίες δεν απαιτείται προηγούμενη άδεια, σύμφωνα με την παραπάνω παράγραφο, εντός δέκα ημερών από την πραγματοποίησή τους.

Γ) Προσδιορισμός Ιδίων Κεφαλαίων

Ως ίδια κεφάλαια για τους σκοπούς εποπτείας των Ι.Η.Χ, με βάση το ν. 2076/1992, όπως ισχύει και τις διατάξεις της παρούσας Πράξης λαμβάνονται υπόψη τα καθοριζόμενα στην ΠΔ/ΤΕ 2053/18.3.92, όπως ισχύει, με την ακόλουθη προσαρμογή:

Από τα συμπληρωματικά στοιχεία (Tier 2) της ενότητας Γ΄ του κεφ.Ι της πιο πάνω Πράξης δεν θα λαμβάνονται υπόψη οι προνομιούχες μετοχές ορισμένης διάρκειας που παρέχουν δικαίωμα σωρευτικού μερίσματος καθώς και τα δάνεια μειωμένης εξασφάλισης ορισμένης διάρκειας, όπως αυτά ορίζονται στα εδάφια (i) και (ii) της παρ. 4 της ανωτέρω ενότητας της ΠΔ/ΤΕ 2053/1992, όπως ισχύει.

Δ) Κανόνες που αφορούν τις επενδύσεις

1. Τα Ι.Η.Χ, για την εφαρμογή της εκ της παρ. 1 του άρθρου 20γ του ν. 2076/1992, όπως ισχύει, υποχρεώσής τους, επενδύουν ποσό τουλάχιστον ίσο με τις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις τους από το μη αποδοθέν υπόλοιπο του ηλεκτρονικού χρήματος που έχουν εκδώσει αποκλειστικά σε υψηλής ρευστότητας στοιχεία ως εξής:

α) Ταμείο και ισοδύναμα στοιχεία, καθώς και στοιχεία ενεργητικού που αντιπροσωπεύουν απαιτήσεις έναντι Κεντρικών Κυβερνήσεων και Κεντρικών Τραπεζών της ζώνης Α' και έναντι των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ή απαιτήσεις που καλύπτονται από ρητή εγγύηση των ανωτέρω φορέων και τα οποία σταθμίζονται με συντελεστή στάθμισης 0% β) Καταθέσεις όψεως σε πιστωτικά ιδρύματα της ζώνης Α' με συντελεστή στάθμισης 20% γ) Διαπραγματεύσιμοι χρεωστικούς τίτλους που έχουν αναγνωρισθεί ως «εγκεκριμένα στοιχεία» με συντελεστή στάθμισης 20%, υπό τις εξής προϋποθέσεις: (i) δεν έχουν εκδοθεί από επιχειρήσεις που κατέχουν ειδική συμμετοχή στο Ι.Η.Χ, κατά την έννοια της παρ. 10 του άρθρου 2 του Ν.2076/92, όπως ισχύει, ή που συμπεριλαμβάνονται στους ενοποιημένους λογαριασμούς αυτών των επιχειρήσεων, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, (ii) δεν είναι τίτλοι μειωμένης εξασφάλισης, οι οποίοι αποτελούν ίδια κεφάλαια πιστωτικών ιδρυμάτων.

2. Για τη διασφάλιση επαρκούς ρευστότητας καθ' όλη τη διάρκεια λειτουργίας του Ι.Η.Χ, πέραν της τήρησης της προβλεπόμενης στην ανωτέρω παράγραφο 1 υποχρέωσης, θα πρέπει ποσοστό 20%, τουλάχιστον, του συνόλου των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεών του από το μη αποδοθέν υπόλοιπο του ηλεκτρονικού χρήματος που έχει εκδώσει πλέον του εκάστοτε υφιστάμενου υπολοίπου των λοιπών υποχρεώσεών του, να καλύπτεται από τοποθετήσεις του Ι.Η.Χ σε καταθέσεις όψεως του εδαφίου (β) της παρ.1 και σε τίτλους αποδεκτούς από το Ευρωσύστημα ως ασφάλεια για πράξεις νομισματικής πολιτικής.

3. Η ΤτΕ διατηρεί το δικαίωμα να τροποποιεί τους κανόνες για τις επενδύσεις που διενεργούν τα Ι.Η.Χ.

4. Πέραν των διατάξεων της παρ. 5 του άρθρου 20γ του ν. 2076/1992, όπως ισχύει, περί αποτίμησης, καθορίζεται ότι ειδικά για τον υπολογισμό του γενικού κινδύνου θέσης καθώς και του κινδύνου τιμών συναλλάγματος, κατά τα προβλεπόμενα στα εδάφια (γ) και (δ) της παρ. 2 της ενότητας Δ' του παρόντος κεφαλαίου, θα χρησιμοποιείται η τρέχουσα αγοραία αξία συμπεριλαμβανομένων των τυχόν δεδουλευμένων τόκων.

Ε) Κάλυψη των κινδύνων που αναλαμβάνουν τα Ιδρύματα Ηλεκτρονικού Χρήματος κατά την διενέργεια των επενδύσεων

1. Μεγάλα Χρηματοδοτικά Ανοίγματα

Για τις θέσεις σε στοιχεία Ενεργητικού καθώς και σε στοιχεία εκτός Ισολογισμού των Ι.Η.Χ, εφαρμόζονται οι διατάξεις της ΠΔ/ΤΕ 2246/93, όπως ισχύει, με τις ακόλουθες εξαιρέσεις: α) η διάταξη του εδαφίου (γ) της παρ. 4 της ΠΔ/ΤΕ 2397/96, όπως ισχύει, σύμφωνα με την οποία επιτρέπεται η υπέρβαση των ορίων, εφόσον αυτή προκύπτει αποκλειστικά από στοιχεία του χαρτοφυλακίου συναλλαγών, δεν ισχύει β) δεν επιτρέπεται χρηματοδοτικό άνοιγμα προς φυσικά ή νομικά πρόσωπα, τα οποία κατέχουν ειδική συμμετοχή στο Ι.Η.Χ ή συμπεριλαμβάνονται στους πέντε (5) μεγαλύτερους μετόχους του, καθώς και σε επιχειρήσεις που ελέγχονται από τα ανωτέρω πρόσωπα.

2. Κάλυψη κινδύνων αγοράς

Για τους σκοπούς εφαρμογής της παρ. 3 του άρθρου 20γ του ν. 2076/1992, όπως ισχύει, τα Ι.Η.Χ: α) επιτρέπεται να χρησιμοποιούν παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα επί επιτοκίων και συναλλάγματος διαπραγματεύσιμα σε χρηματιστήριο που λειτουργεί σε κράτος του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου, στις Η.Π.Α., στον Καναδά, στην Ιαπωνία, στην Αυστραλία ή στην Ελβετία, τα οποία υπόκεινται σε καθημερινή τήρηση περιθωρίων καθώς και εξωχρηματιστηριακές προθεσμιακές πράξεις συναλλάγματος με αρχική διάρκεια 14 ημερολογιακών ημερών, εφόσον ο αντισυμβαλλόμενος είναι πιστωτικό ίδρυμα της ζώνης Α', β) υπολογίζουν τον κίνδυνο τιμών συναλλάγματος για όλες τις δραστηριότητές τους γ) υπολογίζουν το γενικό κίνδυνο θέσης κατά νόμισμα, σύμφωνα με τον πίνακα 2Α του Παραρτήματος ΙΙ της ΠΔ/ΤΕ 2397/1996, όπως ισχύει, για όλο το χαρτοφυλάκιο των διαπραγματεύσιμων χρεωστικών τίτλων, συμπεριλαμβανομένων και των θέσεων σε παράγωγα μέσα. δ) υποβάλλουν προς αξιολόγηση στην Τράπεζα της Ελλάδος (Διεύθυνση Εποπτείας Πιστωτικού Συστήματος) τις μεθόδους υπολογισμού και κάλυψης των κινδύνων αγοράς, που εφαρμόζουν. Το άθροισμα των ποσών, το οποίο προκύπτει από τους ανωτέρω υπολογισμούς (ανωτέρω παρ. β έως δ), αφαιρείται από τα ίδια κεφάλαια του Ι.Η.Χ, που υπολογίζονται με βάση την ενότητα Β' του παρόντος κεφαλαίου.

Ζ) Κανόνες εσωτερικής διαχείρισης των Ιδρυμάτων Ηλεκτρονικού Χρήματος

1. Τα Ι.Η.Χ υποχρεούνται να διαθέτουν σύστημα εσωτερικού ελέγχου, το οποίο θα διασφαλίζει την αποτελεσματική και ασφαλή λειτουργία των εφαρμογών ηλεκτρονικού χρήματος.

2. Διευκρινίζεται ότι για τα «συστήματα ηλεκτρονικού χρήματος» ισχύουν παράλληλα οι διατάξεις της Πράξης Συμβουλίου Νομισματικής Πολιτικής 50/31.7.2002 «Καθιέρωση πλαισίου επίβλεψης για τα συστήματα πληρωμών».

Η) Εξαιρέσεις Ιδρυμάτων Ηλεκτρονικού Χρήματος

1. Η ΤτΕ δύναται, με ειδική κατά περίπτωση απόφασή της, να εξαιρεί από την εφαρμογή των διατάξεων του ν. 2076/1992, όπως ισχύει, και της παρούσας Πράξης ένα Ι.Η.Χ, εφόσον κρίνει ότι εκπληρώνονται τα κριτήρια εξαίρεσης που προβλέπονται από τις διατάξεις των παρ. 1 και 2 του άρθρου 20στ του ως άνω νόμου. Σε κάθε περίπτωση, η έγκριση εξαίρεσης δεν θα αφορά την εφαρμογή των παρ. 16 και 17 του άρθρου 2 «Ορισμοί», των παρ. 1, 2, 4 και 5 του άρθρου 4α «Περιορισμοί σχετικά με την έκδοση του ηλεκτρονικού χρήματος», του άρθρου 4β «Δυνατότητα εξαργύρωσης», της παρ. 1 του άρθρου 20α «Όροι και προϋποθέσεις ίδρυσης και λειτουργίας Ι.Η.Χ», του άρθρου 20ε «Εξακρίβωση της τήρησης των υποχρεώσεων που επιβάλλονται στα Ι.Η.Χ» και της παρ. 3 του άρθρου 20στ «Εξαιρέσεις» του προαναφερόμενου νόμου.

2. Η υποβολή της αίτησης προς την ΤτΕ για την εξαίρεση του Ι.Η.Χ πρέπει να συνοδεύεται από γνωστοποίηση των ακόλουθων στοιχείων: α) Κάθε άλλης δραστηριότητάς του, η οποία τυχόν ασκείται παράλληλα με την έκδοση του ηλεκτρονικού χρήματος β) Καταλόγου με τις συνδεδεμένες με το Ι.Η.Χ επιχειρήσεις, στον οποίο θα αναφέρεται και το είδος του δεσμού που καθιστά αυτές συνδεδεμένες, καθώς και το αντικείμενο των δραστηριοτήτων των επιχειρήσεων αυτών. Ο κατάλογος αυτός θα περιλαμβάνει ιδιαίτερη κατηγορία των συνδεδεμένων με το Ι.Η.Χ επιχειρήσεων που διενεργούν λειτουργικές ή άλλες βοηθητικές εργασίες σχετικά με το ηλεκτρονικό χρήμα που εκδίδει το Ι.Η.Χ γ) Καταλόγου με τις επιχειρήσεις από τις οποίες τυχόν γίνεται δεκτό ως μέσο πληρωμής το ηλεκτρονικό χρήμα που εκδίδει το Ι.Η.Χ και οι οποίες δεν ανήκουν στις πιο πάνω περιπτώσεις (α) και (β). Στην περίπτωση αυτή γνωστοποιείται και ο τόπος εγκατάστασής τους, καθώς και οποιαδήποτε οικονομική ή επιχειρηματική σχέση των επιχειρήσεων αυτών με το Ι.Η.Χ – εκδότη δ) Τα στοιχεία της παρ. 2 του κεφαλαίου Ι της παρούσας Πράξης.

3. Κάθε Ι.Η.Χ, το οποίο έχει εξαιρεθεί σύμφωνα με το παρόν κεφάλαιο, υποχρεούται: α) να γνωστοποιεί άμεσα στην ΤτΕ κάθε μεταβολή που τυχόν επέρχεται στα στοιχεία της παρ. 2 του παρόντος κεφαλαίου β) να υποβάλλει προς την ΤτΕ, το αργότερο τρεις μήνες μετά το πέρας του Α' και του Β' ημερολογιακού εξαμήνου κάθε έτους, έκθεση, η οποία θα περιλαμβάνει το συνολικό, κατά την 31^η Δεκεμβρίου και την 30^η Ιουνίου, ποσό των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων του από το μη αποδοθέν υπόλοιπο ηλεκτρονικού χρήματος που έχει εκδώσει γ) σε περίπτωση που το ύψος των ανειλημμένων χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων του Ι.Η.Χ, οι οποίες απορρέουν από το ηλεκτρονικό χρήμα που έχει εκδώσει, υπερβεί: (i) το ανώτατο όριο των τριών εκατομμυρίων (3.000.000) ευρώ για διάστημα 20 ημερών εντός εκάστου ημερολογιακού έτους ή το ανώτατο όριο των τεσσάρων εκατομμυρίων (4.000.000) ευρώ για μία εργάσιμη ημέρα (στην περίπτωση που έχει εξαιρεθεί σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 1(α) του άρθρου 20στ του ν. 2076/1992, όπως ισχύει) ή ii) το ανώτατο όριο των οκτώ εκατομμυρίων (8.000.000) ευρώ για μία εργάσιμη ημέρα (στην περίπτωση που έχει εξαιρεθεί σύμφωνα με τις διατάξεις των παρ. 1(β) ή 1(γ) του άρθρου 20στ του ν. 2076/1992, όπως ισχύει), αίρεται η παρασχεθείσα εξαίρεση και το εξαιρεθέν Ίδρυμα υπάγεται στο σύνολο των διατάξεων που διέπουν την ίδρυση και λειτουργία των Ι.Η.Χ.

Θ) Ίδρυση υποκαταστημάτων στην Ελλάδα από Ίδρύματα Ηλεκτρονικού Χρήματος με έδρα σε χώρα εκτός του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (Ε.Ο.Χ)

1. Για την παροχή άδειας ίδρυσης και λειτουργίας υποκαταστήματος Ι.Η.Χ που εδρεύει σε χώρα εκτός του Ε.Ο.Χ. απαιτείται ελάχιστο αρχικό κεφάλαιο ίσο προς το εκάστοτε απαιτούμενο για την ίδρυση Ι.Η.Χ στην Ελλάδα (σήμερα ευρώ 3.000.000).

2. Για τον υπολογισμό των ιδίων κεφαλαίων και την τήρηση των κανόνων προληπτικής εποπτείας, που έχουν θεσπιστεί με βάση το ν. 2076/1992, όπως ισχύει, και την παρούσα Πράξη, θα εφαρμόζονται κατ' αναλογία οι διατάξεις της ΠΔ/ΤΕ 2461/2000, όπως ισχύει.

Ι) Λοιπές διατάξεις

Στα Ι.Η.Χ εφαρμόζονται επίσης οι διατάξεις των ΠΔ/ΤΕ 2501/2002 και 2484/2001, της απόφ. ΕΝΠΘ 505/8/1992, όπως ισχύει, ως προς την ίδρυση νέων υπηρεσιακών μονάδων στο εξωτερικό και της απόφ. ΕΝΠΘ 595/2/1997, καθώς και οι διατάξεις του ΠΔ 384/1992 περί του Κλαδικού Λογιστικού Σχεδίου των Τραπεζών.

P8 δ) Οι κανόνες εποπτείας και η εφαρμογή τους

Το 1993 η Επιτροπή Διοικητών των Κεντρικών Τραπεζών της Ε.Ε. δημοσίευσε, όπως είδαμε, την έκθεση "ελάχιστα κοινά χαρακτηριστικά των εγχωρίων συστημάτων πληρωμών" που περιέχει τις κατευθυντήριες αρχές για την προετοιμασία της ΟΝΕ. Ειδικότερα, θέτει τις γενικές αρχές για την ελαχιστοποίηση του συστημικού κινδύνου όσον αφορά τη λειτουργία των συστημάτων ακαθάριστων διακανονισμών μεγάλων πληρωμών σε πραγματικό χρόνο (RTGS systems). Τα άλλα συστήματα μπορεί να εξακολουθούν να λειτουργούν υπό την προϋπόθεση ότι τηρούν τα ελάχιστα πρότυπα που καταγράφηκαν στην "Έκθεση της Επιτροπής για τα διατραπεζικά σχήματα καθαρού διακανονισμού" που λειτούργησε με εκπροσώπους κεντρικών τραπεζών της Ομάδος των 10 κρατών (G10) και δημοσιεύθηκε το Νοέμβριο του 1990 (Έκθεση Λαμφαλούσι). Η κοινή πολιτική εποπτείας του Ευρωσυστήματος για τα διατραπεζικά συστήματα μεταφοράς κεφαλαίων μεγάλων ποσών βασίζεται ιδιαίτερα στις δύο ανωτέρω εκθέσεις.

Ενόψη της έναρξης του τρίτου σταδίου της ΟΝΕ όλα τα συστήματα πληρωμών μεγάλων ποσών σε ευρώ αξιολογήθηκαν με βάση τα πρότυπα της Έκθεσης Λαμφαλούσι. Τα πέντε αξιολογηθέντα συστήματα ήταν: 1) το Euro 1 της Euro Banking Association (EBA), 2) το Euro Access Frankfurt (EAF), 3) το Servicio Espa~nol de Pagos Interbancarios (SEPI), 4) το Syst~me net prot~g~e (SNP) των Παρισίων και 5) το Pankkien On-line Pikasiirrot ja Sekit - jargestelma (POPS) της Φινλανδίας. Η εξέταση έγινε από τις κεντρικές τράπεζες των χωρών κάτω από το συντονισμό της ΕΚΤ. Όλα τα συστήματα ήταν κατάλληλα για να λειτουργήσουν από 1/1/99 σε ευρώ όπως αποφάσισε τελικά το Δ.Σ. της ΕΚΤ. Όταν το SNP αντικαταστάθηκε τον Απρίλιο του 1999 από το Paris Net Settlement (PNS), το νέο σύστημα αξιολογήθηκε επίσης σαν ικανό, σύμφωνα με τα πρότυπα της Έκθεσης Λαμφαλούσι, να διακανονίζει πληρωμές σε ευρώ. Επί πλέον, προκειμένου να παρασχεθούν πρόσθετες οδηγίες για την εφαρμογή της Έκθεσης Λαμφαλούσι που ορίζει ότι όλα τα συστήματα πρέπει να έχουν μια στέρεη νομική βάση, το Ευρωσύστημα ανέπτυξε εναρμονισμένους όρους αναφοράς για την κατάθεση νομικών γνωμοδοτήσεων που αφορούν τους ξένους συμμετέχοντες στα συστήματα πληρωμών μεγάλων ποσών. Όροι αναφοράς (terms of reference) είναι ένας κατάλογος ζητημάτων τα οποία οι νομικοί καλούνται να κρίνουν όταν προετοιμάζουν μια γνωμοδότηση. Αυτή η διαδικασία είναι απαραίτητη για όλους τους νέους μετέχοντες από 30/3/2000 σε όλα τα συστήματα μεγάλων πληρωμών. Οι νομικές γνωμοδοτήσεις εξετάζονται από τις εθνΚΤ ή την ΕΚΤ με την ιδιότητά τους των εποπτών των συστημάτων πληρωμών.

Η εφαρμογή των κανόνων εποπτείας απαιτεί τη στενή συνεργασία του Ευρωσυστήματος με τους φορείς άσκησης της εποπτείας των συστημάτων πληρωμών αλλά και τους φορείς άσκησης της τραπεζικής εποπτείας. Όσον αφορά τη συνεργασία με τις κεντρικές τράπεζες κρατών εκτός Ε.Ε. σε σχέση με τα πολυνομισματικά συστήματα συμφηφισμού και διακανονισμού και τα εξωχώρια συστήματα επεξεργασίας εντολών σε ευρώ, το Ευρωσύστημα ακολουθεί τις αρχές συνεργασίας της Έκθεσης Λαμφαλούσι.